

# Rapport

## Klacht

Zie onder *bevindingen* of *volledige tekst* voor de volledige tekst van het rapport.

## Beoordeling

Zie onder *bevindingen* of *volledige tekst* voor de volledige tekst van het rapport.

## Conclusie

Zie onder *bevindingen* of *volledige tekst* voor de volledige tekst van het rapport.

## Aanbeveling

Zie onder *bevindingen* of *volledige tekst* voor de volledige tekst van het rapport.

## Onderzoek

Zie onder *bevindingen* of *volledige tekst* voor de volledige tekst van het rapport.

## Bevindingen Klacht

Verzoekster klaagt erover dat ambtenaren van het regionale politiekorps Flevoland op 27 mei 2009 haar woning zijn binnengedrongen op zoek naar wapens en een verdachte.

Verder klaagt zij over de wijze waarop de politie heeft gereageerd op haar verzoek van 29 mei 2009 tot vergoeding van de schade aan haar woning als gevolg van het politieoptreden.

## Feiten

Op 27 mei 2009 betraden ambtenaren van het regionale politiekorps Flevoland verzoeksters woning op grond van de Wet wapens en munitie (WWM). De politie was op zoek naar verdachte S. (de vriend van verzoekster) en/of een wapen en was in het bezit van een machtiging tot binnentreden. De politie trof in de woning niets aan.

Door dit politieoptreden werd de voordeur van verzoeksters woning beschadigd en is er een nieuw slot in de deur aangebracht.

Verzoekster stelde bij brief van 29 mei 2009 aan de politie dat de politieambtenaren onterecht in haar woning waren geweest, omdat S. zijn eigen woning heeft. Verzoekster vroeg de politie haar schade te vergoeden.

De politie wees het verzoek om schadevergoeding bij brief van 10 juni 2009 af. Verdachte S. was niet op verzoeksters adres ingeschreven, maar het was de politie bekend dat S. zich regelmatig in haar woning bevond. Het was zeer aannemelijk dat S. in verzoeksters woning zou zijn en om die reden wees de politie het verzoek af.

Verzoekster was het met deze reactie niet eens en wendde zich op 12 juli 2009 tot de Nationale ombudsman. Verzoekster stelde dat de conclusies van de politie niet kloppen. Volgens verzoekster is de melding, naar aanleiding waarvan de politie zou zijn opgetreden, niet serieus genomen, anders had de politie ook wel gezocht in de woning van haar vriend.

Op 20 juli 2009 wees de Nationale ombudsman de beheerder van het regionale politiekorps Flevoland erop dat het enkele feit dat een doorzoeking overeenkomstig de regels van strafvordering is geschied, volgens jurisprudentie van de Hoge Raad niet betekent dat het daarbij toebrengen van schade niet onrechtmatig kan zijn. De Nationale ombudsman verzocht de korpsbeheerder het verzoek om schadevergoeding in heroverweging te nemen met inachtneming van jurisprudentie van de Hoge Raad en rapporten van de Nationale ombudsman.

Op 31 augustus 2009 liet de korpsbeheerder de Nationale ombudsman weten dat het verzoek niet heeft geleid tot het nemen van een nieuw besluit.

Hierop stelde de Nationale ombudsman op 16 oktober 2009 een onderzoek in naar verzoeksters klachten, die aan de beheerder van het regionale politiekorps Flevoland worden toegerekend.

#### Visie verzoekster

Verzoekster heeft gesteld dat haar vriend S. (de verdachte) niet bij haar woont en dat hij ook niet op haar adres staat ingeschreven. Volgens verzoekster heeft S. een eigen woning, waar de politie hem niet heeft gezocht. Verzoekster vindt het vreemd dat wanneer de politie S. wilde aanhouden, er niet in zijn eigen woning is gezocht. Nu is zij het slachtoffer geworden en zit zij met de schade.

Verzoekster stelt dat de politie schade heeft veroorzaakt aan het slot van de deur, de deur en de muur in haar woning.

#### Visie korpsbeheerder

De beheerder van het regionale politiekorps Flevoland heeft de Nationale ombudsman bij brief van 27 november 2009 laten weten dat de politie op 27 mei 2009 een melding had gekregen van een getuige. Deze melding hield in dat een persoon zich in verzoeksters woning zou ophouden met een vuurwapen, dat eigendom zou zijn van S. Dienstdoende politieambtenaren waren er ambtshalve mee bekend dat S. regelmatig bij verzoekster verblijft. De getuige had tevens verzoeksters woning aangewezen, waar S. zou verblijven.

Hierop heeft de hulpofficier van justitie een machtiging tot binnentreden afgegeven, om verzoeksters woning te doorzoeken op de aanwezigheid van een vuurwapen.

In de woning werden voorwerpen, waaronder veel mannenkleding, aangetroffen, die bevestigden dat S. veel en langdurig in verzoeksters woning verblijft, aldus de korpsbeheerder.

Omdat de melding betrekking had op het in bezit hebben van een vuurwapen in de directe omgeving van verzoeksters woning en bekend was dat S. in deze woning verbleef, heeft de politie alleen in verzoeksters woning naar het wapen gezocht. De korpsbeheerder heeft gesteld dat het op dat moment niet aannemelijk was dat S. naar zijn eigen woning was gegaan, die zich op grote afstand van verzoeksters woning bevindt.

Op 3 juni 2009 heeft de politie naar aanleiding van een ander incident het paspoort van S. en zijn bromfiets in de woning van verzoekster gevonden. Hieruit blijkt volgens de korpsbeheerder dat S. veel en langdurig bij verzoekster verblijft.

De korpsbeheerder heeft gesteld dat een relatie tussen S. en verzoekster aanwezig wordt geacht en dat is gebleken dat S. feitelijk in verzoeksters woning verbleef. Dit wordt door de Hoge Raad aangemerkt als een omstandigheid die meebrengt dat de verplichting tot schadevergoeding door de politie komt te vervallen, aldus de korpsbeheerder.

De korpsbeheerder blijft bij zijn standpunt dat het verzoek om schadevergoeding afgewezen moet worden.

Oordeel Nationale ombudsman

#### I. Ten aanzien van het binnentreden

1. Het is een vereiste van behoorlijk overheidsoptreden dat grondrechten worden gerespecteerd. Het huisrecht is neergelegd in de Grondwet en in internationale verdragen. Het binnentreden zonder toestemming van de bewoner is te beschouwen als een inbreuk op dit grondrecht. De Wet Wapens en Munitie (WWM) en de Algemene wet op het binnentreden (Awbi) geven politieambtenaren echter onder omstandigheden de bevoegdheid om zonder toestemming naar binnen te gaan.

2.1. Op grond van de WWM zijn opsporingsambtenaren te allen tijde bevoegd om een doorzoeking te doen ter inbeslagneming, indien zij redelijkerwijs kunnen vermoeden dat ter plaatse wapens of munitie aanwezig zijn. Onder doorzoeking in de zin van de WWM wordt verstaan het doorzoeken van iedere plaats waar wapens en munitie kunnen worden vermoed. Nadere voorwaarden, zoals de verdenking van een strafbaar feit, zijn niet gesteld om van de bevoegdheid tot doorzoeking ingevolge de WWM gebruik te kunnen maken. Ingevolge de Awbi kan de politie zonder toestemming van de bewoner in beginsel slechts tot binnentreden overgaan indien zij in het bezit is van een machtiging tot

binnentreden.

2.2. Vast is komen te staan dat de politie verzoeksters woning is betreden naar aanleiding van een melding van een getuige. Van deze melding heeft de politie een mutatie opgemaakt, die zij vertrouwelijk aan de Nationale ombudsman heeft verstrekt. De Nationale ombudsman overweegt dat de politie deze melding als voldoende betrouwbaar en concreet kon aanmerken. Hoewel de Nationale ombudsman heeft geconstateerd dat de weergave door de korpsbeheerder van de melding niet geheel overeenkomt met de inhoud van de mutatie, blijkt uit de mutatie dat de politie informatie heeft ontvangen waaruit redelijkerwijs kon worden vermoed dat S. over een vuurwapen beschikte. Nu de getuige verzoeksters adres had aangewezen als zijnde het adres waar S. verbleef en politieambtenaren er ambtshalve mee bekend waren dat S. regelmatig bij verzoekster verbleef, kon de politie redelijkerwijs vermoeden dat het wapen in verzoeksters woning aanwezig was. Daarmee was er een wettelijke basis voor binnentreden (en doorzoeken), namelijk artikel 49 WWM. Dat de politie het wapen niet heeft gevonden, doet aan dit vermoeden niet af.

Nu de politie bovendien in het bezit was van een machtiging tot binnentreden, was zij bevoegd om verzoeksters woning te betreden. De politie heeft het huisrecht in voldoende mate gerespecteerd.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

II. Ten aanzien van de wijze waarop is gereageerd op het verzoek om schadevergoeding

1. Het motiveringsvereiste houdt in dat het handelen van overheidsinstanties feitelijk en logisch wordt gedragen door een kenbare motivering.

2. De Nationale ombudsman heeft geconstateerd dat de politie het verzoek om schadevergoeding aanvankelijk erg makkelijk heeft afgedaan door te stellen dat het de politie bekend was dat S. regelmatig in verzoeksters woning verbleef. De politie is hierbij in het geheel niet ingegaan op de feiten en omstandigheden die van belang zijn voor de juridische afwikkeling van schadeclaims die betrekking hebben op strafvorderlijk optreden jegens anderen dan de verdachte. Zo is het vaste jurisprudentie van de Hoge Raad dat de overheid ook in geval van rechtmatig handelen op grond van onrechtmatige daad aansprakelijk kan zijn voor de onevenredig nadelige gevolgen van zodanige handeling indien deze buiten het normale maatschappelijke risico of het bedrijfsrisico vallen (zie bijlage). De brief van de politie van 10 juni 2009 was dan ook onvoldoende gemotiveerd.

Vervolgens heeft de Nationale ombudsman de korpsbeheerder gewezen op jurisprudentie van de Hoge Raad en een aantal rapporten van de Nationale ombudsman. Hoewel hiertoe aangespoord, heeft de korpsbeheerder geen aanleiding gezien zijn afwijzende beslissing in heroverweging te nemen of deze nader te motiveren.

3.1. Pas nadat de Nationale ombudsman een onderzoek naar verzoeksters klachten had ingesteld, heeft de korpsbeheerder een nadere motivering van zijn eerdere afwijzende beslissing gegeven. De korpsbeheerder heeft gesteld dat er geacht wordt een relatie tussen verzoekster en S. aanwezig te zijn en dat S. feitelijk blijkt te verblijven in de woning van verzoekster. De korpsbeheerder heeft hierbij verwezen naar een uitspraak van de Hoge Raad (17 september 2004, LJN AO7887, zie bijlage), waarbij de Hoge Raad het feitelijk verblijf zou hebben aangemerkt als een omstandigheid die meebrengt dat de verplichting tot schadevergoeding door de politie komt te vervallen. De Nationale ombudsman acht deze motivering juridisch gezien echter niet deugdelijk.

3.2.1. In de door de korpsbeheerder genoemde uitspraak heeft de Hoge Raad geoordeeld dat wanneer sprake is van eigen schuld van de benadeelde, dit kan leiden tot een evenredige of billijkheidshalve vermindering of algeheel vervallen van de schadevergoedingsplicht. Zo behoort de schade volledig voor het risico van de benadeelde te blijven indien deze op enigerlei wijze is betrokken bij het strafbare feit waarop de doorzoeking betrekking had of indien de benadeelde wist dan wel behoorde te weten of te vermoeden dat zijn woning voor strafbare feiten wordt gebruikt.

In verzoeksters geval heeft de politie niet gesteld dat verzoekster op enigerlei wijze betrokken was dan wel wist of behoorde te weten dat S. zich bezig hield met strafbare feiten. De politie kan het verzoek om schadevergoeding dan ook niet op deze grond afwijzen.

3.2.2. In genoemde uitspraak heeft de Hoge Raad de uitspraak van het Hof bevestigd, waarin werd geoordeeld dat de benadeelde een gedeeltelijke schadevergoeding (50%) toekwam. Het ging om een derde die weliswaar niet bekend was met de strafbare feiten die tot de doorzoeking hadden geleid, maar in een zodanige verhouding tot de verdachte stond, dat hij zich, wat de doorzoeking betrof, van willekeurige derden onderscheidt. Van een dergelijke verhouding is bijvoorbeeld sprake wanneer de verdachte op grond van een familierealtie of affectieve relatie bij de ander in huis woont.

In verzoeksters geval heeft de politie gesteld dat een relatie tussen verzoekster en S. aanwezig wordt geacht en dat is gebleken dat S. feitelijk in verzoeksters woning verbleef. Dit zou volgens de korpsbeheerder door de Hoge Raad worden aangemerkt als een omstandigheid die meebrengt dat de verplichting tot schadevergoeding door de politie komt te vervallen. Hiermee is de Nationale ombudsman het niet eens. Enerzijds heeft de Hoge Raad in het geval van een familierealtie of affectieve relatie geoordeeld dat de Staat 50% van de geleden schade moet vergoeden, terwijl de korpsbeheerder het verzoek om schadevergoeding geheel heeft afgewezen. Anderzijds ging het in die zaak om een familielid dat daadwerkelijk bij de benadeelde in huis woonde, terwijl in verzoeksters geval niet vaststaat dat S. feitelijk bij verzoekster woonde. Het was de politie immers bekend dat S. regelmatig bij verzoekster verbleef. De enkele omstandigheid dat S. regelmatig in de woning van verzoekster verbleef, acht de Nationale ombudsman onvoldoende om aan te

nemen dat S. bij verzoekster woonde, zeker gezien het feit dat S. een eigen woning had. De korpsbeheerder heeft ook in zijn standpunt aan de Nationale ombudsman onvoldoende gemotiveerd aangegeven waarom zij het verzoek om schadevergoeding geheel afwijst.

De Nationale ombudsman concludeert dan ook dat de korpsbeheerder heeft gehandeld in strijd met het motiveringsvereiste.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

4. Het voorgaande geeft de Nationale ombudsman aanleiding tot het doen van een aanbeveling. De Nationale ombudsman geeft de korpsbeheerder in overweging de door verzoekster geleden schade alsnog te vergoeden dan wel aan te voeren op grond van welke omstandigheden geconcludeerd kan worden dat de schadevergoedingsplicht van de politie (al dan niet gedeeltelijk) is komen te vervallen.

## **Conclusie**

De klachten over de onderzochte gedraging van het regionale politiekorps Flevoland zijn gegrond ten aanzien van:

de afwijzing van het verzoek om schadevergoeding, wegens schending van het motiveringsvereiste;

niet gegrond ten aanzien van:

het binnentreden in verzoeksters woning.

## **Aanbeveling**

De Nationale ombudsman geeft de korpsbeheerder in overweging de door verzoekster geleden schade alsnog te vergoeden dan wel aan te voeren op grond van welke omstandigheden geconcludeerd kan worden dat de schadevergoedingsplicht van de politie (al dan niet gedeeltelijk) is komen te vervallen.

Bijlage

Hoge Raad 17 september 2004, nr C03/068HR, LJN: AO7887, NJ 2005, 392:

### **"Essentie**

Strafvorderlijk optreden (huiszoeking) dat een ander dan de verdachte treft; aansprakelijkheid Staat?; égalité-beginsel. Art. 6:101 BW.

Ook indien een overheidshandeling op zichzelf niet als onrechtmatig kan worden aangemerkt, is de overheid op grond van onrechtmatige daad aansprakelijk voor de onevenredig nadelige gevolgen van zodanige handeling, dat wil zeggen de gevolgen die buiten het normale maatschappelijk risico of het normale bedrijfsrisico vallen en die op een bepaalde groep burgers of instellingen drukken. De vraag of in een bepaald geval de gevolgen buiten het normale maatschappelijk risico of het normale bedrijfsrisico vallen, moet worden beantwoord met inachtneming van alle van belang zijnde omstandigheden van het geval. Van belang kan hierbij onder meer zijn de aard van de overheidshandeling en het gewicht van het daarmee gediende belang alsmede in hoeverre die handeling en de gevolgen daarvan voorzienbaar zijn voor de derde die als gevolg daarvan schade lijdt, en anderzijds de aard en de omvang van de toegebrachte schade. Voorzover het gaat om strafvorderlijk optreden waarvan de gevolgen een ander dan de verdachte treffen kan als uitgangspunt worden gehanteerd dat in het algemeen enig ongemak of gering tijdverlies niet als onevenredig kan worden aangemerkt, maar dat dit niet zonder meer zal kunnen worden gezegd indien zaken van die ander als gevolg van dit optreden worden beschadigd. De overheid is dan ook in beginsel gehouden de schade die bij een huiszoeking in de woning van een ander dan de verdachte wordt toegebracht aan zaken van die ander, op grond van onrechtmatige daad te vergoeden. Bij bevestigende beantwoording van de vraag of de overheid op deze grond aansprakelijk is, kan vervolgens de vraag rijzen of de op de overheid rustende vergoedingsplicht op de voet van art. 6:101 BW moet worden verminderd of geheel moet vervallen omdat de schade mede een gevolg is van een omstandigheid die aan de benadeelde kan worden toegerekend."

## Achtergrond

Zie onder *bevindingen* of *volledige tekst* voor de volledige tekst van het rapport.